

Negace a kvantifikátory

Příklad 1. Negujte následující výroky (Písmena A, B, C označují množiny reálných čísel, písmena K, L, M množiny přirozených čísel):

- (1) Přirozené číslo m je sudé a číslo $m^2 + 1$ je prvočíslo.
- (2) Množina A je konečná nebo má konečně mnoho záporných prvků.
- (3) Trojúhelník, který má dvě shodné těžnice, je rovnoramenný.
- (4) Je-li číslo m^2 dělitelné devíti, je číslo m^3 dělitelné 27.
(Předpokládáme, že číslo m je celé.)
- (5) Nejvýše 12 žáků naší třídy nosí brýle.
- (6) Nastane to v alespoň devíti případech z deseti.
- (7) Ve třídě je právě sedm dívek a více než třikrát tolik chlapců.
(Negaci výhodně vyjádřete ve formě implikace.)
- (8) Každé číslo z množiny A je větší než 10.
- (9) Existuje prvek množiny B , který není prvkem množiny A .
- (10) Existuje přímka p jdoucí bodem X , která je kolmá k dané přímce q .
- (11) Existuje přímka p , která je kolmá k oběma daným mimoběžkám q a r .
- (12) Některé číslo z A je větší než druhá mocnina libovolného čísla z B .
- (13) Je-li každý prvek A záporné číslo, pak žádný prvek B není větší než 1.
- (14) Je-li některý prvek A kladné číslo, pak všechna čísla z B jsou celá.
- (15) V množině K neleží žádné prvočíslo nebo libovolné číslo z L je liché.
- (16) Pro každé $a \in A$ existuje $b \in B$ takové, že $b \leq a^2$.
- (17) Pro každé $a \in A$ existuje $b \in B$ takové, že $b > a + c$ pro každé $c \in C$.
- (18) Některá z množin K, L, M obsahuje nekonečně mnoho prvočísel.
- (19) Žádné číslo z K není násobkem žádného čísla z L .
- (20) Některé číslo z K není násobkem žádného čísla z L .
- (21) V množině K neleží žádný násobek jistého čísla z L .
- (22) Jsou-li v K alespoň čtyři prvočísla, pak v L jsou nejvýše dvě prvočísla.
- (23) Jsou-li některá dvě čísla $a \in A$ a $b \in B$ navzájem opačná, pak jsou to jediné čísla $a = 1$ a $b = -1$.
- (24) Pro libovolná čísla $x \in A, y \in B$ a $z \in C$ platí $x \leq y^2 \leq z^3$.

Příklad 2. Ke všem implikacím z Příkladu 1 vytvořte obměněné implikace.

Nutné, postačující a ekvivalentní podmínky

Příklad. Do konstrukcí „K tomu, aby ... , je nutné, aby ...“, „K tomu, aby ... , stačí, aby ...“, „K tomu, aby ... , je nutné a stačí, aby ...“ doplňte následující dvojice výroků A a B tak, aby výsledné tvrzení bylo pravdivé.

- (1) A: Úhly α a β jsou pravé.
B: Úhly α a β jsou shodné.
- (2) A: Čtyřúhelník $ABCD$ je rovnoběžník.
B: Čtyřúhelník $ABCD$ je obdélník.
- (3) A: Číslo x je dělitelné devíti.
B: Číslo x je dělitelné osmnácti.
- (4) A: Číslo x je dělitelné devíti.
B: Číslo x má ciferný součet dělitelný osmnácti.
- (5) A: Číslo x je dělitelné desíti.
B: Číslo x je dělitelné dvěma a pěti.
- (6) A: Čísla x a y jsou dělitelná sedmi.
B: Číslo $x + y$ je dělitelné sedmi.
- (7) A: Čísla x a y jsou dělitelná sedmi.
B: Číslo $x + 2y + 1$ není dělitelné sedmi.
- (8) A: Přirozená čísla x a y jsou nesoudělná.
B: Přirozená čísla x a y jsou různá.
- (9) A: Reálné číslo x je menší než 1.
B: Druhá mocnina reálného čísla x je menší než 1.
- (10) A: Číslo x je celé.
B: Číslo $x + x$ je celé.
- (11) A: Čtverce C_1 a C_2 mají stejný obsah.
B: Čtverce C_1 a C_2 mají stejnou stranu.
- (12) A: Obdélníky O_1 a O_2 mají stejný obsah.
B: Obdélníky O_1 a O_2 mají shodnou šířku i shodnou délku.
- (13) A: Pravoúhlé trojúhelníky T_1 a T_2 mají shodné přepony.
B: Obě odvěsny T_1 jsou shodné s odvěsnami T_2 .
- (14) A: Trojúhelník T má právě dva vnitřní úhly ostré.
B: Trojúhelník T je tupoúhlý.